

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26.02.1982, sp. zn. 1 Cz 6/82, ECLI:CZ:NS:1982:1.CZ.6.1982.1

Číslo: 14/1983

Právní věta: Při vypořádání mezi socialistickými organizacemi, týkajícím se náhrady škody vzniklé při střetu provozu jejich dopravních prostředků, se kromě ustanovení § 427 až 431 o. z. (ve smyslu ustanovení § 150 hospodářského zákoníku) neuzijí jiná ustanovení občanského zákoníku (např. ustanovení § 438 o. z.), nýbrž ustanovení hospodářského zákoníku (o společné odpovědnosti škůdců, tedy ustanovení § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku). /1/

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 26.02.1982

Spisová značka: 1 Cz 6/82

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Náhrada škody, Odpovědnost za škodu způsobenou provozem motorových prostředků, Organizace socialistické

Předpisy: 40/1964 Sb. § 427

§ 150

§ 431

§ 438 109/1964 Sb. § 146

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalující organizace v žalobě uváděla, že 26. 10. 1972 došlo ke střetu jejího přívěsu nákladního automobilu s tramvají žalované organizace. Na vozidle žalující organizace vznikla škoda ve výši 2607,70 Kčs, za kterou odpovídá žalovaná organizace. Proto žalobce požaduje zaplacení této částky.

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem rozhodl, že se žaloba zamítá. Dále bylo rozsudkem vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a že žalobce je povinen nahradit čs. státu do pokladny obvodního soudu pro Prahu 8 náklady řízení ve výši 56 Kčs do 3 dnů od právní moci rozsudku. Své rozhodnutí odůvodnil soud prvního stupně tím, že dostupnými důkazními prostředky se nepodařilo prokázat, jak se který z účastníků na způsobení dopravní nehody a tím i na způsobení škody účastnil; proto podle jeho názoru nezbylo než žalobu zamítnout.

K odvolání žalobce městský soud v Praze svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 442,65 Kčs do 15 dnů od právní moci rozsudku. Ohledně další částky 2165,05 Kčs byla žaloba zamítnuta. Dále bylo rozhodnuto, že žalobce i žalovaný

jsou povinni nahradit obvodnímu soudu pro Prahu 8 náklady řízení ve výši 28 Kčs do 15 dnů od právní moci rozsudku a že výrok rozsudku soudu prvního stupně o nákladech řízení se potvrzuje s tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Své rozhodnutí odvolací soud odůvodnil tím, že se nepodařilo prokázat, který z účastníků zavinil dopravní nehodu a kdo z nich odpovídá za škodu způsobenou žalobci, že bylo nutno použít ustanovení § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku a rozhodnout, že za škodu oba účastníci odpovídají stejným dílem. Protože však žalovanému byla dopravní nehodou také způsobena škoda, odečetl odvolací soud její výši (1722,40 Kčs) od výše škody způsobené žalobci a žalobci přiznal polovinu ze vzniklého rozdílu.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že tímto rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 150 hospodářského zákoníku platí, že za škody způsobené při provozu dopravních prostředků odpovídá organizace podle příslušných ustanovení občanského zákoníku. Těmito ustanoveními jsou ustanovení § 427 – § 431 o. z. (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 60/1970 Sbírky soudních rozhodnutí). Z citovaného rozhodnutí dále vyplývá, že při vypořádání škody mezi socialistickými organizacemi způsobené provozem jejich dopravních prostředků nelze použít obecných ustanovení občanského zákoníku 2) o náhradě škody, a tedy ani ustanovení o společné odpovědnosti za tuto škodu (§ 438 o. z.). Pro posouzení otázek společné odpovědnosti za zmíněnou škodu bylo proto třeba, jak to správně učinil odvolací soud, použít ustanovení hospodářského zákoníku, zejména ustanovení § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku, pokud v § 427 až § 431 o. z. není stanoveno něco jiného. Z uvedeného vyplývá, že nelze souhlasit s názorem zastávaným ve stížnosti pro porušení zákona, podle něhož ustanovení § 150 hospodářského zákoníku vylučuje při posouzení odpovědnosti za škodu vzniklou při střetu provozů socialistických organizací použití obecných ustanovení hospodářského zákoníku o odpovědnosti za škodu včetně ustanovení § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku.

Podle ustanovení § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku platí, že způsobilo-li škodu více organizací, odpovídají za ni poměrně. Nelze-li rozsah odpovědnosti každé z nich zjistit bez neúměrných obtíží, odpovídají stejným dílem. Jestliže v rámci provedeného řízení nebylo zjištěno nic, co by opravňovalo závěr o větší míře účasti jedné z organizací na vzniku škody (§ 431 o. z.), jejíž náhrada je předmětem tohoto řízení, je nutno z ustanovení § 146 odst. 1, věta druhá, hospodářského zákoníku dovodit, že za škodu odpovídá stejným dílem každá z organizací, jež měly účast na jejím způsobení (srov. ustanovení § 136 o. s. ř.). To znamená, že činila-li škoda na vozidle žalující organizace 2607,70 Kčs, odpovídala žalovaná organizace za tuto škodu pouze do výše jedné její poloviny, tj. 1303,85 Kčs. Odvolací soud tedy pochybil, pokud při výpočtu náhrady škody započítal v neprospěch žalující organizace výši škody vzniklé při tomto střetu na tramvaji žalované organizace, neboť náhrada takové škody nebyla předmětem řízení v projednávané věci, ani tato částka nebyla žalovanou organizací uplatněna k započtení.

Odvolací soud dále pochybil v tom, že opomněl rozhodnout o úrocích z prodlení ze zažalované částky uplatněné žalující organizací. V tomto směru proto nebyl jeho rozhodnutím vyčerpán celý předmět řízení (§ 152 odst. 2 o. s. ř.).

Protože tedy soud druhého stupně nepostupoval v této věci správně při výpočtu výše náhrady škody a nerozhodl o úrocích z prodlení požadovaných žalobcem, porušil svým rozsudkem zákon v ustanoveních § 152 odst. 2 a § 153 odst. 1, 2 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 431 o. z. i § 141 odst. 1 a § 146 odst. 1 hospodářského zákoníku.

1) zákona č. 109/1964 Sb. (ve znění vyhlášeném pod č. 37/1971 Sb. a ve znění zákonů č. 144/1975 a

č. 165/1982 Sb.)

2) Srov. i rozhodnutí uveřejněné pod č. 42/1977 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.